

RIKSFÖRBUNDET
SVENSK TRÄDGÅRD

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2018

Riksförbundet Svensk Trädgård
är en ideell organisation – religiöst och partipolitiskt obunden med medlemmar i trädgårdsföreningar över hela landet. Våra drygt 150 föreningar finns från Lappmarken i norr till Skurup-Söderslätt i söder. Förbundet har också enskilt anslutna medlemmar.

Riksförbundet Svensk Trädgård är en mötesplats för alla trädgårdsintresserade och vi främjar trädgårdskultur, kunskap och ett lustfyllt odlande. Vi arbetar med att förmedla och sprida kunskap om odling och trädgård till våra medlemmar, föreningar och allmänhet och för att trädgårdskunskaper bevaras och förs vidare.

Förbundet sprider kunskap om miljövänlig och klimatsmart odling och bevakar fritidsodlarnas konsumentintressen. Vi fångar upp nytt inom forskning och försöksodling, förmedlar kunskap och förvaltar vårt oumbärliga kulturarv av odlingskunskap för kommande generationer – ett viktigt arbete för en hållbar grön framtid.

Riksförbundet Svensk Trädgård bildades år 1900. I ändamålsparagrafen finns att läsa:

”Förbundet ska vara en huvudorganisation för trädgårdsföreningar och deras regionala sammanslutningar, men även finnas för enskilda personer.
Förbundets ändamål är att främja den fritidsmässiga trädgårdsodlingen, verka för en allmän förbättring av trädgårdskulturen, boendemiljön, samt främjande av ekologisk odling. Förbundet vill väcka intresse för samt bevara odlingskunskaperna över generationerna.
Förbundet ska ge stöd och sprida kunskap via rådgivning och utgivning av tidskrifter och andra medier. Utifrån aktuell kunskap och interna utredningar ska Förbundet rikta initiativ till myndigheter, företag och andra organisationer, för att vidareutveckla och förbättra fritidsodlingens villkor i landet.
Förbundet ska även främja samarbetet med alla organisationer och föreningar som verkar för fritidsodlingens utveckling.”

(ur Riksförbundet Svensk Trädgårds stadgar)

2018

Riksförbundet Svensk Trädgårds verksamhetsplan för år 2018 formulerade verksamhetens mål, och utgjorde en ram för vårt arbete under det året som gått.

Det har varit ett arbetsintensivt år båda på kansliet och ute i föreningarna. På förbundets kansli har, utöver det ordinarie arbetet, stora resurser gått till att få vårt nya medlemsregister att prestera tillfredställande.
Att sjösätta och justera ett så omfattande system har varit tidskrävande på ett sätt vi inte kunna förutspått. Det viktigaste för kansliet har att oberoende av vilka problem som uppstått, säkerställa att föreningar och medlemmar inte blivit hårt drabbade. Det har helt klart varit ett påfrestande år för personalen. Det är också frustrerande att vara tvungen att flytta fram deadlines för när föreningarna kan börja använda sig av sina inloggningar.
Årets ekonomiska resultat speglar just detta arbete med en högre kostnad för medlemsregistret än det vi budgeterat med. Minskade intäkter som följd av något minskade medlemsintäkter gör att det just i år blir extra märkbart. Förbundet tappade nästan 2% av sina medlemmar, inget stor siffra i en tid när föreningar i hela den ideella sektorn sliter med att behålla sina medlemmar men det är märkbart.

Samtidigt är det mycket positivt att vi har resurser att lägga på en utveckling av ett system som skall ge föreningarna snabbare och bättre översikt över medlemmarna och även möjligheter att kommunicera med dem digitalt. Det är givande att bedriva verksamhet inom en organisation med ett så stort engagemang både lokalt och nationalt. Frågorna vi arbetar med är viktiga för oss alla och alla medel som kommer in till förbundet används för att utveckla förbundet för medlemmar och föreningar.

En stor förändring under året har varit att familjemedlemmar nu räknas som fullvärdiga medlemmar. De omfattas av försäkringen och får egna medlemskort. Mer än 60% av föreningarna har börjat registrera sina familjemedlemmar.

Sommarens torka var en viktig påminnelse om hur sårbara våra odlingar är. Det var inte bara Sveriges bönder som drabbades utan bönder över hela Europa, samt småskaliga odlare och trädgårdsägare. Klimatförändringar påverkar odlingsförutsättningarna både globalt och nationellt och såväl yttre som inre påverkan kommer tvinga oss att leva mer hållbart.

Som medlem i Riksförbundet Svensk Trädgård kan vi också påverka. Det arbete som förbundet gör genom FritidsOdlingens Riksorganisation, FOR, har betydelse för oss alla. Som remissinstans och påverkanskraft söker vi möten med myndigheter och beslutsfattare för att dela våra synpunkter och informera om vem vi är och våra behov. En fritidsodlare är alla som håller på med trädgård i någon form på sin fritid. Det är den största utomhus aktiviteten i Sverige efter promenader med mer än 5 miljoner som håller på med trädgård minst en gång i året.

Vår fantastiska tidning Hemträdgården som håller en riktig hög kvalité. Det är en seriös fullmatad och kunskapsmättad tidning som har som sin främsta uppgift att sprida objektiv kunskap. Vi är stolta över att Hemträdgården trycks i Sverige på svanenmärkt papper och är märkt klimat-ekonomisk posttidning de gånger som vi inte har annonsbilagor. Miljö och hållbarhetsfrågor är viktigt och genomsyrar alla led i förbundets verksamhet, från tidningen till vilket kaffe vi bjuder våra besökare på.

Årets fem regionmöten samlade deltagare från 39 föreningar. Temat var tips och råd gällande aktiviteter, resmål och föredragshållare. Att varje år få möta representanter från föreningarna och lära mig mer om den gröna verksamhet som pågår hela året, över hela Sverige är drivkraften i mitt arbete. Det finns så mycket kunskap, så mycket bra initiativ och engagemang. Den skillnad som alla ni i föreningarna faktisk gör i samhället kan inte berömmas nog.
Stort tack för ännu ett framgångsrikt trädgårdsår!

Er förbundsdirektör

Inger Ekrem

RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Organisation

Våra FÖRTROENDEVALDA 2018 Riksförbundet Svensk Trädgårds styrelse

LENNART FROBY
Ordförande

Åkersberga
Nyvald 2017 för två år

INGER PALMSTIERNA
1 vice ORDFÖRANDE

Landskrona.
Omvald 2017 för två år
Redaktionsråd

INGRID ÅKESSON
Ledamot

Eslöv
Omvald 2018 för två år
FOR och politiska frågor

THERESE FORSBERG
Ledamot

Umeå
Omvald 2017 för två år
Ekonomi och Zonkartan

ANETTE THOMASSON
Ledamot

Lomma
Nyvald 2018 för två år
Ekonomi och placeringar

CATHARINA K. LEXÉN
Ledamot

Göteborg
Omval 2017 för två år
It och teknikfrågor

HELENA WIKTORSSON
Ledamot

Krokom
Nyval 2018 för ett år, fyllnadsval
Föreningar och medlemmar

TOMAS LAGERSTRÖM
Ledamot

Uppsala
Omvald 2018 för två år
Forsknings och utvecklingsfrågor

KARINA BROZINIC
ledamot

Malmö
Omvald 2018 för två år
Digital utveckling

Styrelsemöten

Styrelsen har haft sex protokollförda möten: den 13 februari, den 14 april, konstituerande möte efter fullmäktige den 15 april, 30 maj samt den 17 augusti och 24 november. Utöver detta hade styrelsen en workshop tillsammans med kansliets personal den 23 november. Styrelsen var även representerad på regionmötena i Skärholmen, Lennart Froby, Sundsvall, Therese Forsberg, Kristinehamn och Sollentuna, Thomas Lagerström, och Trollhättan, Catharina Lexén. På FORs vinterkonferens medverkade Catharina Lexén och Ingrid Åkesson. Styrelsemedlemmar medverkar på de mässor som förbundet är engagerad i och har utöver ordinarie styrelsemöten även medverkat på möten inom ledamöternas specifika ämnesområden, så som utvärdering av medlemsregistret, Catharina Lexén, personalfrågor och barnprojektet, Lennart Froby, FritidsOdlingens Riksorganisations styrelsemöten och även möten hos Naturvårdsverket samt Branschdagen i Alnarp, Ingrid Åkesson, redaktionsråd, Inger Palmstierna samt zonkartan, Tomas Lagerström.

Organisation

Valberedning
Mariana Mattsson, Lappmarkens Trädgårdssällskap, (sammankallande), Gunilla Berglund, Södra Dalarnas Trädgårdsförening, Staffan Håkansson, Bräkne-Bräkne Hoby trädgårdsförening.

Revisorer 2018
Ordinarie: Malin Lanneborn, auktoriserad revisor, revisionsbyrån RSM Stockholm AB.
Av förbundet vald revisor: Tuula Ranebäck, Huddinge-Botkyrka Trädgårdssällskap. Suppleant: Ann-Sofie Freyhult, Västerås Trädgårdssällskap.

Firmatecknare
Firmatecknare har under året varit ordförande Lennart Froby och förbundsdirektör Inger Ekrem.

Fullmäktige
Årets fullmäktigemöte hölls i Kista den 14-15 april och samlade över 30 delegater och observatörer från hela landet. Mötet inleddes med en gemensam lunch på Scandic hotell Alvik.
Efter kaffet hälsade Förbundsdirektör Inger Ekrem och styrelseordförande Lennart Froby alla deltagare hjärtligt välkomna. Mötet öppnades och inleddes av Ingrid Åkesson (styrelseledamot) och Inger Ekrem (förbundsdirektör), som höll en presentation kring FOR, Fritidsodlingens riksorganisation och pågående arbete med remisser och yttranden. Under en utvidgad kaffepaus arbetade man i grupper med det kommande ”Stadgeändringsförslaget” en sammanställning av grupparbetet utgjorde underlag för det kommande beslutet i fullmäktige.
Lördagens avslutades med en gemensam middag.

Ordinarie fullmäktigemöte hölls den 15 april med 28 delegater och 7 ledamöter från styrelsen, revisorer, nya ledamöter samt förbundsdirektören och en representant från kansliet.
Ordförande var Ann-Sofie Freyhult från Västerås Trädgårdssällskap, sekreterare var Marianne Åhlén. Under mötet togs beslut om verksamhetsplan, -berättelse samt årsbokslut och budget för 2018.

Fullmäktigemötet beslöt att, på styrelsens rekommendation behålla medlemsavgiften för 2020 oförändrat gentemot 2019 samt att familjemedlemsavgiften 2020 blir 20:-, vidare beslöts att årsavier för 2020 skall skickas ut med Hemträdgården nr 6 2019 och att det kommer bli ett enhetligt förfallodatum för alla föreningar 31/1 från och med 2020. Protokoll från fullmäktige med röstlängd, samt verksamhets-berättelse och plan finns på hemsidan under medlems- och föreningsinloggningen.

Val
Nyval till styrelsen Anette Thomasson Lomma på två år och Helena Wiktorsson, Krokom, fyllnadsval på ett år. Övriga valbara ledamöter valdes om på två år. Avgående styrelseledamöter kunde inte närvara och avtackades vid ett senare tillfälle.
Som ordinarie internrevisor valdes Tuula Ranebäck från Huddinge-Botkyrka Trädgårdssällskap på ett år och Ann-Sofi Freyhult valdes om som suppleant på ett år.
Jouko Månsson tackades av efter 13 år som förbundets internrevisor.

Stadgeändring
Stadgeändringsförslaget från 2017 antogs enhetlig och är från och med mötet Förbundets gällande stadgar. Familjemedlemmar räknas efter stadgeändringens om fullvärdiga medlemmar av förbundet. Ett nytt tillägg i § 25 godkändes och ska presenteras på 2019 års fullmäktige för ett slutgiltigt beslut.

Kansliet

Personal
2018 har förbundet haft 3 heltidstjänster, en 80 % samt, två 60%, en 30% samt en visstidsanställning på 75% från och med 17 september.
Följande personer har varit anställda 2018: Heltider, Inger Ekrem, förbundsdirektör, Sanna Friberg, organisationssekreterare, Anna-Karin Fallheden, kommunikatör. Christina Säll, Hemträdgårdens redaktör 80%, Marianne Åhlén 60% fram tills november då hon gick i pension. Henrik Bodin, trädgårdskonsulent 30%, Kristina Boström 75% från och med september, Lise-Lotte Björkman, trädgårdskonsulent 60% . Ekonomitjänsten köps in av bokföringsbyrån Hägern. Sara Frinzter som under året varit mammaledig avslutade sin anställning hos oss i augusti.

Nyrekrytering.
Ett 75% visstidsanställning utlystes för att ersätta Sara Frintzer, Marianne Åhlén och stärka medlemsservice. Tjänsten utlystes genom Trygghetsrådet och valet föll på Kristina Boström som anställdes den 17 september

Kansli- och redaktionsmöten
Kansliet har haft regelbundna kanslimöten under året, höstkonferens med styrelsen, redaktionsmöte samt möten kring Tusen Trädgårdar, Äpplets dag, mässa och hemsida.

Hela eller delar av personalen medverkar på mässor, och arrangemang knutna till förbundet, så som Nordiska Trädgårdar, Stockholm Urban Garden show, Seniordagen, Branchdagen i Alnarp och regionmötena med mera.

Bokföring och ekonomifunktion
Bokföringsbyrån Hägern har ansvarat för löpande bokföring, förberett alla utbetalningar av löner, bidrag och betalning av fakturor kontering av dessa samt administration av löner och bokslut. Marianne Åhlén och Sanna Friberg har ansvarat delvis för fakturering samt bokföring av inkommande betalningar. Förbundsdirektör Inger Ekrem har det övergripande ansvaret, hanterar utbetalningar, bevakar verksamheten gentemot budget samt rapporterar till styrelsen.

Arbetsmiljöarbetet
Det systematiska arbetsmiljöarbetet har stor betydelse för hur vi kan bedriva en framgångsrik verksamhet och vara en bra arbetsgivare. Även om något fungerar bra, så kan det bli bättre.
På kansliet är den största utmaningen hög arbetsbelastning för personalen över lång tid och något som arbetar med att hitta hållbara lösningar på.

Medlemmar och föreningar

Medlemsavgifter
Riksförbundet Svensk Trädgårds medlemsavgifter höjdes inte 2018.

	2017	2018	2019	2020
Föreningsmedlemmar	230	230	250	250
Enskilt anslutna medl.	295	295	315	315
Hushållningssällskap	695	695	715	715
Studenter	230	230	250	250

Föreningsmedlemmar
Antalet föreningsanslutna medlemmar uppgick den 31 december 2018 till 27 199. Totalt fanns 150 föreningar och 2 läns- eller regionförbund. Efter fullmäktigebeslut räknas alla registrerade familjemedlemmar som fullvärdiga medlemmar av förbundet, vid årsskiftet var 3136 familjemedlemmar registrerade. Förbundets totala antal medlemmar i föreningarna var 30 335 Vidare har vi 4 hushållningssällskap anslutna. Vi har också 82 prenumeranter på tidningen, framförallt bibliotek och liknande institutioner.

Enskilda medlemmar
Antalet enskilt anslutna medlemmar var 2075.

Totalt antal – förändring
Totalt 32 794 medlemmar.

Varje år tappar förbundet ca 11-12% av våra gamla medlemmar som sedan ersätts med nya eller åter anmälda medlemmar. Årets totala förändring av medlemsantalet blev en minskning på 2 % fördelade på föreningsansluta och direktanslutna medlemmar.

Medlemsvärvning
861 medlemmar har anmält sig via hemsidan mot förra årets 892. I övrigt har det värvats medlemmar på små och stora mässor över hela landet. Den största andelen medlemmar värvas genom föreningarna.
Av de anmälda medlemmarna var 558 halvårsmedlemmar mot förra årets 682.
104 medlemskap gavs bort som julgåvor.
Många värvas genom de extra prenumerationer på Hemträdgården, som ges till föreningarna och som de i sin tur fördelar på vårdcentraler, tandläkarmottagningar o dyl.

Föreningar
Inga helt nya föreningar bildades under 2018 Lyckeby Trädgårdsförening och Trädgårds-föreningen Ringblomman upphörde med sin verksamhet.

GDPR – nya dataskyddsförordningen
Under året har vi arbetat med att informera föreningarna om vad som gäller kring GDPR. Bland annat så togs en informationsfilm fram om vad som gäller för GDPR, samt en mall och checklista för trädgårdsföreningarnas personuppgiftshantering.

E-bok till föreningar
Alla föreningar har fått möjlighet att hämta hem e-boken *Ideella föreningar – skatt, ekonomi, juridik.* 46 föreningar har nyttjat erbjudandet.

Aktivitetsbidrag
Föreningar inom Riksförbundet Svensk Trädgård kan varje år söka bidrag till kurs och informationsverksamhet inom miljövänlig trädgårdsodling. Medlen erhålls, genom FOR, från anslag via Jordbruksverket.

Anslaget var 2018 på 170 000:- , och har betalats ut till de föreningar som ansökt om och beviljats bidrag. Maxbeloppet som kunde sökas per förening och år var 4 000 kr.

Bidrag har betalats ut till följande föreningar 2018: Adolfsbergs Trgf, Alingsås Trgf, Bräkne Hoby Trgf, Enköping - Håbo Trgs, Falköpings Trgf, Gislaveds Trgf, Huddinge-Botkyrka Trgs, Hägersten Skärholmens Trgs, Jämjö Trgf, Kalmar Trgf, Kungälvs Trgf, Landskrona Trgs, Lidingö Trgs, Ljungby Trgf, Lunds Trgs, Norrköpings Trgs, Nyköping Trgf, Olofströms Trgf, Sjöbo Trgf, Skellefteå Trgs, Sollentuna Trgg, Stranda Trgs, Södra Ölands Trgv, Sölvesborgs Trgf, Tranås Trgs, Täby Vallentuna Trgf, Uppsala Trgs, Uppsticklingarna i Falkenberg, Urshults Trgf, Vännäsbygdens Trgs, Västerorts Trgs, Zonsprängarna, Åkersberga Trgs, Ämål Trgf och Österlens Trgs.

Försäkringsskydd
Våra trädgårdsföreningar har genom Svensk Trädgård ett försäkringsskydd hos Länsförsäkringar och Trygg Hansa.
Försäkringen innehåller i grova drag fyra delar.

Ansvarsförsäkring:
Gäller vid skadeståndskrav för sak- och personskada som uppkommer genom den försäkrade verksamheten (föreningen) eller genom skadebringande egenskaper i levererade produkter från föreningen.

Förmögenhetsbrottsförsäkring:
Gäller för skada som föreningar orsakat genom förskingring, undandräkt eller grov förskingring, trolöshet mot huvudman. Bedrägeri, bedrägligt beteende eller grovt bedrägeri, stöld, snatteri eller grov stöld.

Rättsskydd:
Gäller för juridisk hjälp vid avtalstvister och liknande.

Olycksfallsförsäkring:
Gäller för våra medlemmar som på resa, till och från, eller under föreningsaktiviteter, har pådragit sig så stor skada så att det klassas som medicinsk invaliditet. Ersättningen beräknas utifrån 200 000 för invaliditet upp till 50% och beräknas utifrån det dubbla beloppet vid invaliditetsgrad om minst 50%

I övrigt är föreningen vid inbrott i hemmet, skyddad mot stöld av föreningens handkassa upp till 7000:- , då detta oftast inte täcks av en kassörs eller annans hemförsäkring.
Läs mer om försäkrigen på vår hemsida, eller kontakta kansliet.

Medlemsvärvning och medlemsförmåner
Kampanjer för att värva nya medlemmar

Medlemmar som värvat en ny medlem har fått välja en present, väska eller vykortspaket.

Kampanjen att bli halvårsmedlem för 160 kr användes av föreningar och reklam gjordes i både i Hemträdgården nr3/17 och på Facebook och Instagram.

Ny föreningsförmån 2018 var ett Webbinarium om medlemsrekrytering.

Trinambai har tillsammans med Kompetenscenter Idéburna Malmö tagit fram ett webbinarium som är baserat på deras böcker Medlemsmodellen och Inkluflera. Webbinariet riktar sig till föreningar som är intresserade av att hitta nya strategier för att värva medlemmar och bredda sin medlemsrekrytering. Som föreningsförmån har vi ordnat med 10 % rabatt vid beställning av deras böcker.

Nya medlemsrabatter
Ny medlemsrabatt ARS ger medlemmar 15 % på beskärnings-verktyg www.ars-tools.se. Dessutom ”En lek om äpplen” – ett kortspel med frågor, fakta och spel i ett, till specialpris för medlemmar.

Trädgårdsföreningarna runt i landet har också egna lokala rabatter.

Vad har vi gjort?

Övergripande verksamhet
Den övergripande verksamhet som finns upptagen i våra stadgar täcker tre områden:

Vi skall öka kännedomen om organisationen och dess verksamhet internt och i omvärlden

Vi skall vårda och värva medlemmar för att med ökade medlemstal stärka organisationens inflytande.
Vi skall ytterligare förbättra vår kunskaps-förmedling, vår kommunikation och service.
Detta har varit utgångspunkten för årets verksamhet.

Att synas och nå ut till fler presumtiva medlemmar är ett led i arbetet för att hjälpa och stödja föreningarna inom förbundet.

Medlemsservice
Tyngdpunkten har legat på att implementera det nya medlemsregistret, ta fram nya rutiner och få det dagliga arbetet att flyta på. Utöver det har medlemsservice bland annat:

- Hållit kontinuerlig kontakt med föreningar och medlemmar via telefon och e-post (ca 15 000 per år).
- Skött dagliga postrutiner, kontroll av fakturor, arkivering av dokument och sammanställning av TS-statistik.
- Skött betalning och bokföring av medlemsavgifter och tagit fram underlag för utbetalningar till föreningarna.
- Skött utskick och fakturering av beställningar i form av särtryck, äppelaffischen och andra produkter.
- Skött utskick av värvningsmaterial som tidningar, broschyrer och faktablad till föreningarna.
- Skött framtagning och utskick av Com.Posten, utbetalningsunderlag och listor över nya och avslutade medlemskap till föreningarna.
- Skött ca 5000 ny- och återregistreringar av medlemmar med tillhörande fakturering, utskick av välkomstbrev eller gåvopaket.
- Gjort utskick av medlemslistor och etiketter till föreningarna.
- Tagit fram, iordningställt och korrekturläst underlag från föreningarna för årsaviseringen samt skött all kontakt med tryckeriet.
- Tagit fram adressfilerna för Hemträdgården och skickat till tryckeri, 6 nummer per år.
- Medverkat i det allmänna genomförandet av Trädgårdsmässan samt planering av medlemsservice del i montern.
- Medverkat på regionmöten och kanslimöten.

Nya medlemsregistret
Efter årsskiftet gick vi över till det nya medlemsregistret Arcmember. Under hela året har ett intensivt utvecklingsarbete pågått i samarbete med Westarc som ligger bakom Arcmember för att få till den funktionalitet som vi behöver för att det dagliga arbetet ska flyta på smidigt.

Flera funktioner som hade sett bra ut i offerten och i försöken som vi gjorde innan övergången visade sig ha problem när vi började arbeta i systemet. Det största problemet i början var att fakturering och bokföring inte fungerade som det skulle vilket ledde till att vi inte kunde börja bokföra förrän i april och utbetalningen till föreningarna i februari fick bli en schablonutbetalning baserad på tidigare år. Den ökade arbetsbelastningen ledde även till att Medlemsservice övriga verksamhet blev lidande.

Nästa utmaning blev att säkerställa att systemet kunde genomföra årsaviseringen på rätt sätt, ett arbete som tog mycket tid under hösten. Layouten på årsavierna ändrades för att få plats med ett medlemskort och dessutom anlitade vi ett nytt tryckeri.

Det var planerat att systemet skulle öppnas för föreningarna under 2018 men det fick hela tiden skjutas upp för att systemet inte fungerade tillfredställande.

Förbundsdirektören
Leder den dagliga verksamheten på kansliet och verkställer styrelsens beslut. Har tagit fram underlag och förslag till styrelsen beträffande årsredogörelse för verksamhet, förvaltning och budget. Sitter med i FritidsOdlingens Riksorganisations styrelse som vice ordförande och har deltagit vid samtliga styrelsemöten och olika aktiviteter inom FORs regi, som möte med Jordbruksverket, Näringsdepartementet och Miljö och Jordbruksutskottet och Sveriges Konsumenter. Hon ingår också i mässgruppen för Nordiska Trädgårdar där FOR är samarbetspart och har deltagit i möten inför Tusen Trädgårdar, Äpplets dag och övriga möten med våra befintliga och intresserade samarbetsorganisationer. Hon har även under året medverkat på samtliga regionmöten och har besökt följande föreningar för föredrag om Riksförbundet, årsmöten och möten i stödjande och informerande syfte:
15 februari, årsmöte Olofströms Trädgårdssällskap och 30 juni Huddinge-Botkyrka inför sommarmötet 2019.

Trädgårdsrådgivning
Under 2018 har rådgivningen bemannats av Lise-Lotte Björkman på 60 procent och Henrik Bodin på 30 procent som också hanterar kursen Grönt Kort för fruktträdsbeskärning. Resten av tjänsten har varit vakant och delvis ersatts med inköpta tjänster. Trädgårdsrådgivning ger råd till medlemmar och allmänhet via telefon och mejl och även brevledes.
Förbundets telefonrådgivning, 08-758 86 36, är öppen tisdag, onsdag, torsdag 09.00-12.00, på onsdagar även 13.00-16.00.
Mejlen besvaras kontinuerligt. Rådgivningen bemannar även Fritidsodlingens Riksorganisations, FORs, telefonrådgivning, 018-15 26 00, med två-tre pass i veckan. Frågor om växtskydd, beskärning och odlingsteknik av såväl prydnads- som nyttoväxter är vanligast men alla typer av trädgårdsfrågor förkommer.
Rådgivning ges även på trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar och i andra sammanhang där våra rådgivare representerar Riksförbundet Svensk Trädgård eller FOR.
Rådgivarna skriver det stående inslagen Rådgivarna svarar. Frågorna baserar sig på inkomna frågor i rådgivningen. Ett annat stående inslag är Trädgårdsaktuellt. Här har även externt material köpts in. Under 2018 har utvecklingsarbetet kring rådgivningen fortsatt i samarbete med FOR. Målet är att bygga upp en digital kunskapsdatabas.

Trädgårdsrådgivningen ingår i Hemträdgårdens idéråd och medverkar i planering av förbundets övriga verksamheter samt i förekommande kansliarbeten. Även medverkan på sommarmötet och resor ingår. Rådgivningen har kontakt med media och svarar på frågor från andra aktörer kring våra pågående projekt och andra aktuella frågor som berör förbundet eller vår paraplyorganisation FOR.

Rådgivningen ansvarar för produktion och eventuell revision av Riksförbundets faktablad. Lise-Lotte Björkman ansvarar för Trädgårdsspanarna i form av planering, kontakt med spanarna, rapportering, utvärdering och planering av kommande spaningar.

Lise-Lotte Björkman ansvarar för frågor som rör sniglar och speciellt den spanska skogssnigeln. Förbundets Snigelenkät, där allmänheten kan bidra med sina erfarenheter av den spanska skogssnigeln, är tillgänglig via vår hemsida.

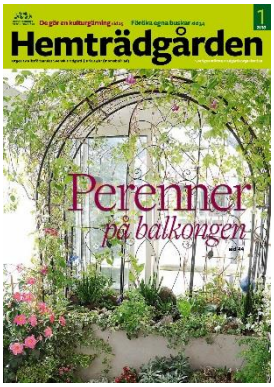
Besök hos föreningar
Rådgivningen planerar och genomför besök hos föreningar och följande har fått besök av Lise-Lotte Björkman (LLB) eller Henrik Bodin (HB) under året.
5 mars Värnamo Trädgårdsförening. Förökning av fleråriga växter (HB)
10 april Ulricehamns Trädgårdsförening. Förökning av fleråriga växter (HB)
12 april Nora Trädgårdsförening. Förökning av fleråriga växter (HB)
21 april Trädgårdsklubben Blåklinten i Linköping. Trädgårdens växtskydd – vänner och ovänner i trädgården (LLB)
9 maj Södra Ölands Trädgårdsvänner, Förökning av fleråriga växter (HB)

2 sep NV Skånes Trädgårdsförening i Ängelholm. Trädgårdsrådgivning på trädgårdsdag (LLB)
13 sep Tierps Trädgårdsförening. Kökträdgårdens fröjder (LLB)
20 sep Hägersten-Skärholmens Trädgårdssällskap i Stockholm. Kökträdgårdens fröjder (LLB)
27sep Lunds Trädgårdssällskap. Trädgårdens växtskydd – vänner och ovänner i trädgården (LLB)
4 okt Oscarshamns Trädgårdsförening. Trädgårdens växtskydd – vänner och ovänner i trädgården (LLB)
17 okt Svängsta Trädgårdsf. Trädgårdsplanering – vägen till en lyckad trädgård (LLB)
23 oktober Arnäs Trädgårdsförening i Örnsköldsvik. Trädgårdens växtskydd – de besvärligaste skadegörarna (LLB)
24 okt Lidköpings Trädgårdsförening. Beskärning – mer än bara såga och klippa (HB)

Trädgårdsspanarna 2018
Trädgårdsspanarna är medlemmar som utför enkla försök i sina egna trädgårdar på uppdrag av oss. Dessa försök bidrar med kunskap och ger värdefull konsument-upplysning i ämnet trädgård. Spaningarna startade år 2002. År 2018 handlade spaningen om att jämföra sådd av grönsaker mellan frön och såband. Sju olika grönsaker från Lord Nelson ingick i spaningen. 48 spanare inkom med 123 svar. Sammantaget förlorar fröbandet mot fröna, men kampen var jämn med både för- och nackdelar för båda såningssätten. Läs hela rapporten på www.tradgard.org under kunskap/trädgårdsspanarna där rapporter från alla spaningar finns samlade.

Hemträdgården
Tidningen utkom år 2018 med 6 nummer om 68 sidor vardera. Totalt blev det 408 sidor varav 38,25 sidor är annonser (inklusive Nordiska Trädgårdars två helsides-, utbytesannonser), cirka 9 sidor radannonser och 5 bilagor (jämfört med 2017: 34,25 sidor annonser, knappt 11 sidor radannonser och 3 bilagor). Av radannonsörerna har 31 st valt att ha en länk på förbundets hemsida. (jämfört med 2017: 31 st)

Chefredaktör och ansvarig utgivare är Christina Säll. I tidningens idéråd ingår Lise-Lotte Björkman och Henrik Bodin. Idérådet har även bistått av Inger Ekrem. Riksförbundet Svensk Trädgårds tidningsrepresentant under året från styrelsen har varit Inger Palmstierna, som även deltagit i tidningens idéråd. Formgivning Lasse Mellquist, Lasse Mellquist Layout HB.

Swartling & Bergström Media AB har under året haft det odelade ansvaret för annons-försäljningen. Inkomsterna från detta har ökat till ca 530 000 kr mot ca 514 000 kr år 2017. Glädjande är att vi under flera år i rad ser en ökning av annonsintäkterna och en relativt sett stor ökning har skett det senaste året. Detta i en tid när allt fler annonsörer väljer bort att annonsera i tryckta medier och i stället väljer att annonsera på nätet. Detta tyder på att annonsörerna vill synas i vår tidning Hemträdgården.

Tidningen trycktes hos Ljungbergs Tryckeri i Klippan, som producerar miljöanpassade trycksaker och Hemträdgården är miljömärkt med Svanen.

Tidningen är även märkt Klimatekonomisk Posttidning de gånger som vi har full kontroll över produktionen, det vill säga 1 av 6 nummer (ej utgåvor med bilaga, där vi inte har kontroll över den trycksakens produktion). Upplagan kontrolleras av TS-statistik.

Hemträdgården vill sprida odlandet efter hållbara principer. Övergripande tema under året har varit Med rätt teknik. Ur ett hållbarhetsperspektiv sparas resurser när rätt teknik används och ger bästa resultat av insatta resurser, något som Hemträdgården vill uppmuntra. Ett hållbart perspektiv. Exempel på artiklar under temat Med rätt teknik har varit plantuppdragning på bästa sätt, hur potatisutsäde kan användas för hög skörd, hur jorden ska tas om hand för bästa resultat i lådodling, att odla på höjden för effektivt utnyttjande av odlingsjorden, odlingsråd för sockerärt. Ett enkelt skydd för jordgubbskörden. Viktigt är också att se regnvattnet som en resurs och använda det på bästa sätt och hur man som trädgårdsägare kan ta ansvar för regnvattnet, och en viktig artikel om hur man vattnar på bästa sätt för att vattnet ska komma de odlade växterna tillgodo. En mer översiktlig artikel om hur solljuset kan användas i trädgården, förutom till växterna, med hjälp av solceller som kan driva bevattningspumpar m m, en artikel tänkt att inspirera till en teknik för framtiden.

Trädgårdsspaningen kan också sägas ingå i årets tema, genom att Hemträdgårdens läsare har testat vilket som fungerar bäst, att så med frön direkt ur påsen, eller med frön monterade på såband. Resultatet redovisades i tidningen, med både för och nackdelar för de båda metoderna, och när den ena kan rekommenderas och när den andra passar bäst.

Andra stora artiklar under året har berört följande ämnen: Genomgång av fröfirmornas utbud av nya fröer, egen förökning av buskar med sticklingar, genomgångar av växtsläktena *Primula*, rabarber, akleja, syrener, *Iris*, *Euphorbia* som trädgårdsväxter. Att ta tillvara chiliskörden, om att flytta stora växter, årets trädgårdsböcker och så ett besök på Chelsea Flower Show är andra artiklar under året.

En grundlig genomgång av biologisk bekämpning av skadegörare i växthusodling, där alla tillgängliga nyttodjur finns med.

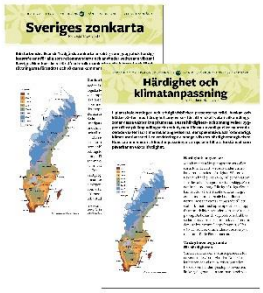
Under året har Hemträdgården fortsatt publiceringen av artiklar om fleråriga grönsaker, en artikelserie som startade under året 2017. Denna artikelserie fortsätter även nästa år. Andra teman under året har varit: inomhusväxter, växter för torra lägen, och naturapoteket, som presenter växter, framförallt sådana som vi kan ha i trädgården, som även har medicinska funktioner.

Flera intressanta resmål med trädgården i fokus har presenterats under året. Även detta år har nya utplanteringsväxter, nya buskar och träd i redovisats flera artiklar. Hemträdgården har fortsatt att publicera ett korsord i varje nummer, ett välkommet inslag som ger stor respons bland läsarna.

Då rådgivartjänsten delvis varit vakant under året, har rådgivningen inte haft möjlighet att leverera artiklar till Hemträdgården, som gjorts tidigare år. För att underlätta för rådgivartjänsten har artiklar köpts in även i år för att fylla detta utrymme i tidningen, bland annat en serie om perenna grönsaker.

Särtryck
Under 2018 har särtrycket Lär känna jorden getts ut, i en uppdaterad version och i en helt ny form.
Den gamla upplagan tog slut och särtrycket är efterfrågat bl a på landets trädgårdsutbildningar.

Faktablad
Under våren togs två Faktablad om zonkartan fram. Nr 41 Sveriges zonkarta för vedartade växter och nr 42 Härdighet och klimatanpassning för vedartade växter.

Trädgårdens eldsjäl
För tionde gången delades Riksförbundet Svensk Trädgårds utmärkelse till Trädgårdens eldsjäl ut.

Utmärkelsen ges till medlem i en trädgårdsförening som har förmågan att entusiasmera andra, och osjälviskt gör insatser för föreningens bästa. Föreningarna eller en medlem nominerar en kandidat inom föreningen, en jury väljer bland de inkomna nomineringarna och utmärkelsen delas ut på Trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar i Älvsjö. Utmärkelsen Trädgårdens eldsjäl 2018 tilldelades den här gången ut till Ulla Holmström i Skellefteå trädgårdssällskap som uppmärksammas för sitt arbete. Ulla presenterades i nummer 6/18 av Hemträdgården. Ulla och utmärkelsen Trädgårdens eldsjäl fick en hel del uppmärksamhet i lokal press under året.

Sommarmötet

2018 års Sommarmöte 18-19 augusti hölls i Blekinge och det var Bräkne-Hobys

Trädgårdsförening som stod för det fina värdskapet med ett fullmatat program och besök i vackra trädgårdar över hela Blekinge.
Mer om sommarmötet i Hemträdgården nr 5 2018.

Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer
delades traditionsenligt ut under Sommarmötet. Riksförbundet har sedan 1945 haft förmånen att föreslå mottagare av Kungliga Patriotiska sällskapets medaljer för ”förtjänster inom trädgårdsodling och biodling”. Medaljerna ges till personer som bidragit till att främja trädgårdskonst, odling eller forskning om

trädgård. Styrelseordförande Lennart Froby presenterade de fyra medaljörerna och läste motiveringarna för 2018 års Medalj "för förtjänster om trädgårdsodling och biodling".

2018 års trädgårdsmedaljer tilldelas tidigare landskapsarkitekt, tidigare universitetslektor och forskare, SLU Alnarp, Eva Gustavsson, landskapsarkitekt och professor emeritus i vegetationsbyggnad, SLU Alnarp Roland Gustavsson, hortonom och verksamhetsledare, E-planta Gunnel Holm, samt plantskoleägare, Billbäcks plantskola Claerens Jacobsen. *Fullständiga p*resentationer av medaljörerna och motiveringar finns att läsa på Svensk Trädgårds hemsida.

Zonkartan

Det är fortsatt ett stort intresse för zonkartan både från trädgårdsägare och kommersiella krafter som webbutiker, plantskolor, tidningar och förlag. Publicering av kartan har generat vissa inkomster under året. En del tid läggs på att spåra Zonkartor publicerade utan tillstånd och "falska" Zonkartor. Zonkartan finns med i artiklar i varje nummer av Hemträdgården med angivning om var i Sverige trädgårdsreportaget är i från. Medlemmar själva har tillgång till detaljerade länskartor i färg på hemsidan under medlemsinloggningen. Zonkartan uppmärksammades extra under året genom föredrag och nya faktablad, pressmeddelanden och riktad information. Under Nordiska Trädgårdar presenterade Svensk Trädgård yrkesseminariet Växtanvändning i ett föränderligt klimat – kan vi lita på zonkartan och zonangivelserna?

Regionmöten

Genom regionmöten vill Riksförbundet Svensk Trädgård skapa en mötesplats för föreningarna inom en region för att erbjuda möjlighet till ökat utbyte mellan föreningarna i form av tips, idéer och att hitta samordningsmöjligheter. Detta baserar sig på ett styrelsebeslut som fattades 1998 där man efter en provomgång, som mottogs positivt, beslöt att fortsätta med träffarna i den mån det är möjligt, så att varje region får en konferens vartannat år. Två representanter från varje förening deltar fritt på mötet.

2018 var det totalt 5 regionmöten och temat för regionmötena, "Samarbeten kring föreningsprogram, rekrytering och valsamverkan" fortsatte. I januari hölls två möten för norra och södra del av Stockholm, Västmanland, Södermanland, Uppsala och Gotlands läns trädgårdsföreningar och hösten 2018 hölls tre möten. Region Jämtlands, Västernorrland och Gävleborgs län sågs i september i Sundsvall. Region Värmland, Dalarna och Örebros län sågs i början av oktober i Kristinehamn och region Västra Götaland sågs i Trollhättan i slutet av oktober. Syftet med regionmötena är att träffas och stimulera till ett ökat utbyte mellan föreningarna.

Mötena var välbesökta totalt 55 föreningar och 107 föreningsrepresentanter deltog på årets 5 regionmöten. Från kansliet var förbundsdirektör Inger Ekrem med på alla mötena, Sanna Friberg eller Marianne Åhlén medverkade på 4 av 5 möten och Riksförbundets styrelse var representerade på samtliga möten.
Mötena har varit mycket uppskattade.

Barn och trädgård
Förbundet vill arbeta med att sprida odlingskunskap till barn och ung genom att Väcka intresse, utveckla och förmedla samt bevara odlingskunskaper mellan generationerna. Detta för att skapa förståelse för biologiska samband så att kommande generationer får kunskap att göra miljömedvetna val. Ytterligare effekter är att öka kontakten mellan barn och äldre, integrera nysvenskar, uppnå en bättre hälsa, få ökad självförsörjning och höja status på odlandet.

Tusen Trädgårdar
Tusen Trädgårdar är ett viktigt samarrangemang mellan Riksförbundet Svensk Trädgård, Gunnel Carlsons Trädgårdsriket och Studiefrämjandet. Evenemanget hålls vartannat år. Styrgruppen för Tusen Trädgårdar arbetar aktivt under året med förberedande aktiviteter inför Tusen Trädgårdar 2018. Under mässan Vår Trädgård i Malmö ansvarade Svensk Trädgård och Gunnel Carlsson för en monteryta, fylld med föreningsfolk och information kring dagen. På Nordiska Trädgårdar i Stockholm hade Tusen Trädgårdar en monter som Studiefrämjandet ansvarade för med information. Samtliga aktörer informerar kring Tusen Trädgårdar så fort tillfälle ges. Arrangemanget engagerar handläggare på Studiefrämjandet såväl som trädgårdsföreningar inom RST. Styrgruppen har arbetat aktivt med att synliggöra arrangemanget under året. Instagramkontot flödar och den uppskattade Facebook-gruppen är mycket aktiv. Den nya foldern fick tryckas om då den gått åt i det tidigare skedet av förarbetet. Motiveringsfilmer i samarbete med Odlings-TV har florerat i sociala medier, på Nolia Trädgård i Umeå och på samarbetsparternas hemsidor. Trädgårdar och föreningar landet runt har informerats i god tid för att kunna arbeta lokalt kring arrangemanget. Flera föreningar har arbetat aktivt med dagen lokalt, bl a genom studiecirklar och egna arbetsgrupper. Gemensamt har styrgruppen tagit fram och lagt ut pressmeddelanden på respektive hemsidor och via Mynewsdesk. Intresset växer från år till år, evenemanget börjar sätta sig och fler trädgårdstidningar uppmärksammar arrangemanget. Evenemanget har fått ökad nationell press jämfört med tidigare år. Det blev till slut drygt 800 anmälda trädgårdar, vilket är nytt rekord. Räkna vi varje medverkande kolonilott som en egen trädgård är det långt över 1000, troligtvis närmare 2000 trädgårdar och trädgårdsägare som medverkat. Härligt att återse så många som återkommer år från år, men också väldigt många nya som valt att visa sin trädgård för allra första gången.

Även i grannländerna har man valt att visa trädgårdar i hela landet. I Finland, Norge och Danmark arrangerades större trädgårdsvisningar under året.

Äpplets Dag

Äpplets Dag är en årligen återkommande och rikstäckande temadag den 25 september. Huvudsyftet med dagen är att öka intresset för och kunskapen om svenska äpplen och skötseln av fruktträd. Den äppelaffisch som tidigare tagits fram, med syfte att belysa våra svenska äpplen och uppmärksamma temadagen Äpplets Dag, har distribuerats till återförsäljare såväl som föreningar. Föreningarna kan bland annat använda den som pris i lotterier eller sälja den till förmån för föreningen. Gällande äppelaffischen och evenemangsaffischen har föreningarna tilldelats ett antal gratis och en del köpts in för subventionerat föreningspris.

Äpplets Dag uppmärksammas av många, bland annat föreningar, butiker, intresseorganisationer och äppelentusiaster. Vi lyfte dagen i Hemträdgården, på hemsidan, på www.tradgardskartan.se och i sociala medier. Exempel på aktiviteter var äppelutställningar med sortbestämning och provsmakning, skördemarknader, föredrag och demonstrationer kring bland annat fruktträdsbeskärning och ympning. Äpplets Dag har en hemsida, www.appletsdag.se, och en Facebooksida.

Trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar

Sedan 2002 är vi genom FOR medarrangör av mässan Nordiska Trädgårdar på Stockholmsmässan i Älvsjö, som är den ledande publikmässan i Norden inom trädgårdssektorn.

FOR var initiativtagare till den första rena publika trädgårdsmässan i Sverige 1992, då i Sollentuna. Mässan är en viktig mötesplats för både fritidsodlare och yrkesfolk inom park och trädgårdssektorn. Årets trädgårdsmässa i Älvsjö innebar som alltid återseenden och nya möten med odlingsintresserade. I montern var det fokus på zonkartan och våra nya faktablad. Många yngre besökare deltog i FORs barnslinga, som gick igenom hela rådgivningsområdet. Hos RST kunde barnen prova på att så och även vika frökuvert.

Alla besökare hade möjlighet att ställa frågor till våra trädgårdsrådgivare i montern och lyssna på många av de intressanta föredragen på scen. De medlemmar som kom till montern med sitt medlemskort fick en gåva i form av en fröpåse från Impecta. Mässan besöktes av totalt 52 394 odlingsintresserade under fyra dagar (jämfört med 41437st 2017, med lågt deltagande bl a pga terrordådet på Drottninggatan, och 53 032 besökare 2016).
I montern fans även våra särtryck och Hemträdgården till försäljning.

Mässans tema var Mixa och Maxa och Svensk Trädgård bjöd in till montern med temat ”Bli trädgårdssmart med Svensk Trädgård. En kunskapsfylld monter med medlemsservice, kunniga trädgårdsrådgivare på plats och fokus på zonkartan och odlarverkstad för barn. Liksom tidigare år utnyttjade ett stort antal av Riksförbundet Svensk Trädgårds medlemmar förmånen att besöka mässan till nedsatt pris. FOR:s avtal med mässan garanterar att vår rabatt på entrébiljetten är den högsta som kan erbjudas.

Andra mässor och engagemang
Förbundet bistår trädgårdsföreningars egna engagemang och har egna åtaganden över hela landet. Under året fanns möjlighet att besöka Svensk Trädgård och en del av våra trädgårdsföreningar på bland annat Vår Trädgård i Malmö 1-4 mars, Nordiska Trädgårdar i Älvsjö 22-25 mars (se ovan), Stockholms trädgårdsmässa 6-8 april i Kista, Nolia Garden i Umeå 20-22 april, Seniordagen i Stockholm 8 maj, Lisebergs Trädgårdsdagar i Göteborg 17-20 maj, på Stockholm Urban Garden Show i Stockholm 8-9 september, och Branschdag Trädgård SLU i Alnarp 14 november.

Målgrupp studenter
Många lärosäten använder vårt kunskapsmaterial i utbildningarna. Fortsatt god försäljning av särtryck. Ett sinande lager och stor efterfrågan gör att vi behöver se över upptryckning av nya upplagor. Under Branschdag Trädgård i Alnarp informerade vi om vårt kunskapsmaterial, om verksamheten och FOR (Fritidsodlingens Riksorganisation). Studenter erbjöds medlemskap till studentpris. Styrelseledamot Ingrid Åkesson höll föredrag om Svensk Trädgård och FORs viktiga arbete som påverksansorgan. Viktigt att öka kännedomen om organisationen bland studenter.

Estlandsresan
Trädgårdskryssningen till Türi i Estland avgår vartannat år. Så ingen resa för RST under 2018. Planering och förberedelser inför 2019 pågick under året tillsammans med Tallink Silja. Bland annat har marknadsföring av resan skett i Hemträdgården nr6 och som del i julkampanjen under november-december. En populär resa som bokas på fort. Redan den 13 december var 207 av de 450 platserna för 2019 års resa bokade.

Samarbete med Favoritresor
Sex resor togs fram i samarbete med Favoritresor att genomföras under året. Fyra genomfördes. 19-23 februari Skira snödroppar i East Anglia – med Elisabeth Svalin Gunnarsson ESG (en uppföljare på föregående års snödroppsresa), 17-21 april Venedigs hemliga trädgårdar med Vicenza – med ESG, 12-16 maj Isle of Wight, drottning Victorias sago-ö – med ESG, 24-27 maj Gunnels Gröna London (Inställd pga för få bokningar), 22-29 september Historiska Cornwall – trädgårdsälskarens paradis – med ESG, 12-17 november Upplev blomstrande Madeira med John Taylor (blev uppskjuten till 2019). Medlemmar sedan 1 år tillbaka har 1000:- rabatt på de resor som görs i samarbete med oss.

Grönt Kort i fruktträdsbeskärning
Utbildningen startades 1996 och var mellan 1999 och 2009 ett samarbete mellan Riksförbundet Svensk Trädgård och Kratschmer AB. Från och med 2010 drivs kursen helt i Riksförbundet Svensk Trädgårds regi och huvudkursledare är Henrik Morin. Ann-Catrin Thor är hjälplärare. Henrik Bodin har ansvarat för administration av kurserna och fortbildningarna. Daniel Daggfeldt är examinator. Kursen ger ett certifikat efter godkänt skriftligt och praktiskt prov. Syftet är en bättre vård av fruktträd som utförs genom entreprenörer samt att skapa medlemsnytta inom trädgårdsföreningar. Kursen är även avsedd för den som leder studiecirklar i beskärning. Kurserna är veckokurser och är bara för medlemmar i förbundet. Grönt kort är veckokurser med helpension. Varje kurs tar 16 deltagare. Det genomfördes 2 kurser båda på Julita gård i Sörmland. Kursen delas upp på en vår och en JAS vecka, totalt 8 dagar. Båda kurserna hade 15 deltagare. En av de planerade fortbildningskurserna genomfördes. Repetitionskursen av grundkursen ställdes in på grund av för få sökande. Pomologikursen på 2 dagar som hölls tillsammans med Capellagården och Niklas Medin genomfördes.

Grönt Kort©
Fruktträdsbeskärare certifierad av
RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Marknadsföring/press
Kontakter med press/media
Kontakter med press/media

År 2018 har 10 pressmeddelanden och nyheter, samt ett antal Evenemang lagts upp på vårt nyhetsrum på Mynewsdesk och skickats ut till press, media och egna kontaktlistor via e-post.
• Zonkartans giltighet och växtanvändning i ett föränderligt klimat
• Hearing med miljöminister Karolina Skog om förbud mot kemiska växtskyddsmedel (För FOR)
• Tusen Trädgårdar välkomnar till tusen
• Nya faktablad om Zonkartan från Svensk Trädgård
• Riksförbundet Svensk Trädgård har delat ut utmärkelsen Trädgårdens Eldsjäl under Nordiska Trädgårdar
• Trädgårdar så in i Norden
• Tusentals besökare i tusen trädgårdar
• Riksförbundet Svensk Trädgårds årliga utdelning av Kungliga Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedaljer
• Fira Äpplets Dag tillsammans med Riksförbundet Svensk Trädgård
Nyheter
•Uppskattat kunskapsmaterial från Svensk Trädgård - Lär känna jorden, i uppdaterad version
Evenemang
• Nordiska Trädgårdar
• Nolia Trädgård i Umeå
• Riksförbundet Svensk Trädgård medverkar på Seniordagen i Kungsträdgården, Stockholm
• 1 juni sista anmälningsdag för Tusen Trädgårdar
• Tusen Trädgårdar 1 juli 2018 - en unik trädgårdsdag!
• Riksförbundet Svensk Trädgårds årliga Sommarmöte
• Fira Äpplets Dag tillsammans med Riksförbundet Svensk trädgård - nationell temadag

Radio och tv medverkan
Styrelseledamot Thomas Lagerström var med i Odlings-TVs sändning under Nordiska Trädgårdar där Zonkartan lyftes.

Andra sätt att synas - Profilprodukter
Äppelaffisch med Sveriges 25 stycken landskapsäpplen. Säljs genom Svensk Trädgårds kansli, trädgårdsföreningarna och återförsäljare.
Svensk Trädgård har lyft fruktträdsbeskärning och äppelaffisch speciellt i samband med Äpplets Dag 25 september.

Väskan med plats för växter
Väskan med det ljusgröna logotype-mönstret har sålts till föreningar och använts som värvningspresent. Väskan och våra vykort var också valbara vid medlemsvärvning.

Roll-up
Svensk Trädgårds roll-up har tidigare funnits i tre exemplar som lånas ut till föreningarna. Den används flitigt vid mässor, föreningsaktiviteter och föredrag. Flertalet är numera uttjänta och trasiga. Därmed behöver nya tas fram under 2019. Några föreningar har också tagit fram egna roll-ups med vår ursprungliga som förebild.

Vepa
Svensk Trädgårds profilvepa med information om verksamheten. Togs fram till Nordiska Trädgårdar och har lånats ut och använts vid ett par tillfällen ute i landet.

Mappen, med det gröna mönstret och logotypen, används bl a till att packa välkomstpaket för nya medlemmar.
Namnskyltsband, gröna med logo. Finns att tillgå och används flitigt.
Värvningsmaterial Ett generellt värvningsformulär för hel- och halvårsmedlemskap finns för nedladdning under föreningsinloggningen.

Mallar
Värvnings formulär för hel och halvårsmedlemskap, samt blomaffischen att använda vid lokala förenings-evenemang finns för nedladdning under föreningsinloggningen.

Sponsring
Sponsorer till Svensk Trädgårds monter på Nordiska trädgårdar och andra mässor vi medverkade på var Impecta, Rölunda Gård, Bodins Trädgård.

Hemträdgården används flitigt som ett marknadsföringsverktyg. Tidningen säljs och äldre nummer delas ut i olika sammanhang under året. Ett stort antal Pressbyråer och Press-Stopbutiker säljer Hemträdgården. Hemträdgården distribueras i Norge, Sverige och Åland genom Tidsam AB och finns även på www.tidskrift.nu, Sveriges kulturtidskrifters webbplats.

Studieverksamhet
Samarbetet med Studiefrämjandet i samband med Tusen Trädgårdar fortgår och fungerar bra. I övrigt samarbetar föreningar över hela landet med olika studieförbund när det gäller föreläsningar, studiecirklar med mera.

Hemsidan
www.tradgard.org Hemsidan har 2018 haft över 41 000 helt nya besökare det är en nedgång från tidigare år och är ett resultat av att vår hemsida behöver förnyas. Mest trafik på hemsidan ser vi på våren och kring mässan Nordiska Trädgårdar, när vi publicerar våra pressmeddelanden och vid våra olika marknadsföringsaktiviteter. Hemsidan är en viktig del i Riksförbundets kommunikation med omvärlden och fungerar både som en förlängning av Hemträdgården i de fall där det finns information som inte får plats där samt som ett verktyg att nå ut med aktuell information snabbare. I dagsläget informerar vi om våra medlemsförmåner, nyheter som är av intresse för våra medlemmar, nytt kunskapsmaterial, trädgårdsrådgivarnas frågor och svar, kurser och tillhandahåller länk till föreningar och certifierade fruktträdsbeskärare med Grön Kort, om våra resor med olika samarbetspartners, samt tips på odlingsrelaterade aktiviteter i hela landet. Enkäter, medlemsanmälningar, beställningar och nedladdning av värvningsmaterial sköts enkelt via hemsidan. Det finns inloggning till medlems- och föreningssidorna för såväl medlemmar som för föreningarnas styrelser med sidor och material enbart för dessa.

-övriga hemsidor
Hemsidan www.tradgardskartan.se finns för att lättare synliggöra var man hittar lokala trädgårdsföreningar, certifierade fruktträdsbeskärare och aktuella trädgårds- och odlingsevenemang runt om i hela landet. Länkas från Svensk Trädgård's hemsida www.tradgard.org.

Hemsidan www.appletsdag.se finns till för att förklara och synliggöra temadagen Äpplets Dag, som Riksförbundet initierat. Äpplets Dag firas den 25 september med olika äppelrika aktiviteter hos föreningarna och många andra runt om i hela landet.

Sociala medier
Sociala medier är ett fortsatt viktigt verktyg i marknadsföringen och är ett effektivt verktyg att nå ut till både befintliga och blivande medlemmar. Det i särklass snabbaste sättet att nå ut med aktuell information till den stora massan. Ett antal marknadsföringskampanjer har lagts ut på både Facebook och Instagram under året. I snitt lägger vi ut 2-3 inlägg i veckan på våra sociala medier.

De Facebooksidor/-grupper och Instagramkonton som Riksförbundet Svensk Trädgård administrerar har växt under året i antal följare räknat. Annonseringar på Facebook/Instagram har resulterat i ökad aktivitet och en större spridning men också synliggjort organisationen och ökat antalet medlemmar.

Facebook
• Riksförbundet Svensk Trädgård
facebook.com/riksforbundetsvensk tradgard
(5807 ”fans”. En ökning med 11%)

• Hemträdgården
facebook.com/hemtradgarden
(1590 ”fans”. En ökning med ca 10%)

• Äpplets Dag
facebook.com/appletsdag
(475 ”fans”. En ökning med 28%)

• Tusen Trädgårdar – grupp.
facebook.com/groups/tusentradgardar
(7365 medlemmar. En ökning med 15%)

Instagram
instagram.com/svensktradgard. Vi når ut till en än större målgrupp som använder och tar del av sociala medier. Genom Instagram synliggör vi

aktiviteter kopplade till Riksförbundet Svensk Trädgård. Aktiviteter som exempelvis lokala föreningsaktiviteter, Tusen Trädgårdar, Trädgårdsmässor, regionmöten, Hemträdgården mm. Med hjälp av hashtags sprids information kring olika aktiviteter och erbjudanden och gör det lättare att samtidigt överblicka andras bilder i samband med aktuell aktivitet. Antalet följare var vid årsskiftet ca 1270 vilket innebär en ökning med 27% det senaste året. Ett Instagramkonto har skapats för Tusen Trädgårdar under hösten, www.instagram.com/tusentradgardar. Upparbetat till 1360 följare vid årsskiftet en ökning med 127%.

Mynewsdesk
Ett förnyat avtal har upprättats mellan Svensk Trädgård och MyNewsdesk. MyNewsdesk är ett enkelt och tydligt verktyg vid kontakt med press och media, och vårt Nyhetsrum med pressmeddelanden, bilder, kontakter och evenemangskalender. 23 051 visningar i nyhetsrummet under året (16286 visningar 2017) innebär en ökning med 42% under året. De enheter som besökare mestadels använder för att ta del av vårt pressflöde under året är fördelade enligt följande; 49% PC, 38% mobil och 13% surfplatta, vilket innebär en viss ökning för mobilanvändare, men i stort sett densamma. Det mest populära pressmeddelandet var ”Zonkartans giltighet och växtanvändning i ett föränderligt klimat”

Twitter
En kanal för att följa och nå bland annat beslutsfattare. Förbundsdirektör Inger Ekrem twittrar under @IngerEkrem som Förbundsdirektör Riksförbundet Svensk Trädgård. Vice Ordförande FritidsOdlingens Riksorgansiation om fritidsodlling, barn, miljö och hållbarhetsfrågor.

90-konto
Förbundet har ansökt och fått 90-konto BG:900-6016 och PG: 90 06 01-6
Riksförbundet har förbundet sig till att Svensk insamlingskontroll får kontrollera organisationen och följa Svensk insamlingskontrolls föreskrifter och anvisningar.

Frivilligorganisationernas Insamlingsråd
Fullmäktige beslöt att styrelsen skall ta fram dokumentation enligt FRIIs kvalitetskod det arbetet skall vara klart 2019. Genom att arbeta enligt FRIIs kvalitetskod skapas en förbättrad styrning och bättre insyn i verksamheten och vi får möjlighet att söka medel till projekt hos bidragsytare som kräver att man är medlem i FRII. Minst vartannat år skall en bestyrkt försäkran från organisationens revisor insändas till FRII att förbundet har uppfyllt samtliga krav enligt koden.

Nordiskt samarbete

De nordiska organisationerna hade ingen gemensam mötesdag 2018.
Kontakt med såväl det Danska och det Norska trädgårdsförbundet togs under hösten. Alla är positiv till ett gemensamt möte men inget fast är bestämt, vi avvaktar beslut från Nordisk ministerråd gällande ett gemensamt projekt kring invasiva arter. Et sådan projekt öppnar möjligheter för ytterligare samarbete.

Övrig representation
Riksförbundet Svensk Trädgård är representerad i styrelsen för Stiftelsen Trädgårdsodlingens Elitplantstation i Kristianstad (EPS) genom Åke Truedsson.

Vårt arbete i och genom FritidsOdlingens Riksorganisation
FOR är ett samarbetsorgan för ideella organisationer med huvudsaklig inriktning mot fritidsodling. Organisationen bildades år 1989.

Aktiva medlemsföreningar och organisationer
- Riksförbundet Svensk Trädgård
- Koloniträdgårdsförbundet
- Sällskapet Trädgårdsamatörerna, STA
- Förbundet Organisk Biologisk Odling, FOBO
- Föreningen Sesam
- Gesneriasterna
- Svenska Dahliasällskapet
- Svenska Hoyasällskapet
- Svenska Orkidésällskapet
- Svenska Pelargonsällskapet
- Svenska Rhododendronsällskapet
- Svenska Rosensällskapet
- Svenska Saintpauliasällskapet
- Svenska Örtasällskapet
- Sveriges Pomologiska Sällskap
- Sällskapet Blomstervännerna
- Chiliodlarna
- Svenska Pionsällskapet
- Hemmaodlat

Nästan alla rikstäckande ideella föreningar och organisationer som huvudsakligen rekryterar fritidsodlare är anslutna till FritidsOdlingens Riksorganisation och har tillsammans över 70 000 medlemmar och det finns ingen annan organisation som på liknande sätt kan sägas företräda fritidsodlingen.

Representantskap
Ordinarie årsmöte hölls söndagen den 25 mars på Stockholmsmässan.

Styrelse
Efter 2018 års representantskapsmöte och konstituerande styrelsesammanträde hade styrelsen följande sammansättning:
Ulrica Otterling, ordförande (Koloniträdgårdsförbundet)
Inger Ekrem, vice ordförande (Riksförbundet Svensk Trädgård)
Ingrid Åkesson (Riksförbundet Svensk Trädgård)
Björn Qvarfort, (Koloniträdgårdsförbundet)
Madeleine Almér, (Sällskapet Trädgårdsamatörerna)
Mikael S Andersson (Specialsällskapen)
Anita Österlund (Specialsällskapen)

Adjungerade till styrelsen:
Ulf Nilsson, sekreterare FOR
Susanne Karlsson, arvoderad kassaförvaltare
Lise-Lotte Björkman, projektledare för FOR:s arrangemang på mässan Nordiska Trädgårdar

Styrelsen har under året haft fem sammanträden samt ett konstituerande styrelsesammanträde.

Allmänt om verksamhetens inriktning

FOR ska enligt stadgarna
- främja och utveckla svensk fritidsodling
- företräda fritidsodlingens organisationer gentemot myndigheter, företag och andra organisationer
- utveckla samarbetet mellan fritidsodlingens olika organisationer.

Under året har verksamheten inriktats mot att vara medlemmarnas och fritidsodlingens röst i samhället. För att bli mer synliga har FOR förstärkt lobbyarbetet. Kontakter med politiker, tjänstemän på departement och myndigheter samt forskare på universitet har prioriterats för att FOR ska bli en naturlig samarbetspartner när frågor som rör fritidsodling blir aktuella.

En viktig del av den utåtriktade verksamheten har genomförts i samband med mässan Nordiska Trädgårdar.

FOR har också kunnat fortsätta att lämna bidrag till medlemsorganisationerna för deras omfattande verksamhet med information, rådgivning och kurser. Målet med

utbildningsbidragen är att öka kunskapen om hållbar odling och biologisk mångfald och därmed medverka till uppfyllnad av de nationella miljökvalitetsmålen.

Ekonomi
För 2018 beviljades FOR 2,5 mkr i statligt bidrag, vilket är detsamma som för 2017. Budgeten för 2017 överskreds i den egna verksamheten vilket innebar att ersättningen till FORs medlemsföreningar minskades till 9000 för de minsta föreningarna och till 18:50 per medlem i föreningar med färre än 10 000 medlemmar. Riksförbundet Svensk Trädgård och Koloniträdgårdsförbundet fick oförändrat 15:50 per betalande medlem.

Medlemsorganisationerna har i stor utsträckning bidragit till verksamheten genom ideella arbetsinsatser. Sammantaget betyder minskat statsanslag ett ökat beroende av ideella insatser i frågor som berör fritidsodlingen i stort och att viktiga frågor inte kunnat ges den uppmärksamhet som är önskvärt.

FORs lobbyarbete
2018 har kännetecknats som ett år med många kontakter med politiker och tjänstemän. Frågorna som särskilt lyfts har varit behovet av ökat statligt anslag och att fritidsodlingen bör vara ett särskilt uppdrag för Jordbruksverket eller annan statlig myndighet. FOR hade följande kontakter

• I januari: Maja Brännvall, politiskt sakkunnig hos landsbygdsministern Sven-Erik Bucht samt Carina Knorpp, tjänsteman på Näringsdepartementet. FOR presenterade sin verksamhet och lyfte frågan att fritidsodlingen måste bli ett särskilt uppdrag för Jordbruksverket såsom till exempel fritidsfisket redan är.

• I januari: Karolina Skog, miljöminister. FORs verksamhet presenterades i korthet och att FOR skulle kunna hjälpa till att sprida information om t ex invasiva arter samt regeringens förslag om förbud mot privat användning av kemiska växtskyddsmedel diskuterades. Med på mötet var även delar av ministerns stab.

• I februari: Tobias Olsson, chef för enheten Jordbruk och miljö på Näringsdepartementet som är den avdelning på Näringsdepartementet som handlägger anslaget till Jordbruksverket där FORs anslag ingår. Mötet kan summeras till något frustrerat. Vi informerade Tobias Olsson om att Jordbruksverket meddelat att de inte kommer att strida för ökade anslag för FOR som en del av sin budget eftersom Jordbruksverket fokuserar på sitt uppdrag och fritidsodlingen ingår inte där. Vi undrade därför hur vi skulle gå tillväga för att öka vårt anslag. Hans svar var att FOR ingår i Jordbruksverkets budget och att äskning för ökning ska ske via dem. Med på mötet var också Carina Knorpp och Helena Wickström, tjänstemän på Näringsdepartementet.

• I mars: Karolina Skog bjöds in och tackade ja till att delta på en hearing på Nordiska trädgårdar om regeringens förslag gällande privat användning av kemiska växtskyddsmedel. Utöver Karolina Skog var Ulf Nilsson från Koloniträdgårdsförbundet/FOR och Hanna Friberg, docent på CBC (Centrum för biologisk bekämpning), från SLU med i panelen. Moderator var Ulrica Otterling. Det blev en intressant hearing där det blev tydligt, inte bara för fritidsodlare, utan även för Karolina Skog att fritidsodlingen inte automatiskt ingår i den nya nationella livsmedelsstrategin. Fritidsodlingen måste själv se till att komma med.

• I september deltog Katharina Luhr, miljöborgarråd i Stockholm Stad, i en diskussion om ”En biologisk hållbar stad” tillsammans med Koloniträdgårdsförbundets trädgårdsrådgivare Ulf Nilsson och trädexperten Björn Embren på Idétorget på Stockholm Urban Garden Show.

Sammanfattningsvis har lobbyarbetet medfört i en ökad kännedom hos berörda parter på Näringsdepartementet och Jordbruksverket om FOR och FORs arbete för fritidsodlingen, inklusive FORs medlemmars arbete med att sprida kunskap om odling. FOR har samtidigt förvärvat viktig kunskap om hur beslutsprocesser om anslag går till och skaffat viktiga kontakter. De som har arbetat med FORs lobbyverksamhet är Ulrica Otterling, ordförande i FOR samt generalsekreterare i Koloniträdgårdsförbundet, Inger Ekrem, vice ordförande i FOR och förbundsdirektör Riksförbundet Svensk Trädgård. Och Ulf Nilsson, sekreterare i FOR samt trädgårdsrådgivare Koloniträdgårdsförbundet.

Konferens med FORs medlemsföreningar
Den årliga medlemskonferensen hölls i Stockholm i januari. Representanter från alla 18 medlemsföreningar deltog. Programmet innehöll presentation av två av medlemsorganisationerna och förbundsdirektör Inger Ekrem presenterade vad GDPR kommer innebära för ideella föreningar. Information gav om hur FORs styrelse har arbetat det senaste året för att göra FOR mer känt bland politiker och tjänstemän samt en kort genomgång över vad som var på gång med de nya reglerna för privat användning av kemiska växtskyddsmedel och hur FOR ställt sig till de förslag som hittills presenterats från Kemikalieinspektionen och regeringen.

FOR är medarrangör av Nordens största trädgårdsmässa
FOR, är samarbetspartner till Stockholmsmässan och medarrangör till Nordens största trädgårdsmässa Nordiska Trädgårdar i Älvsjö. Trädgårdsmässan är den största publika i sitt slag i Norden när det gäller trädgård. Mässan är en viktig mötesplats för såväl fritidsodlare som för yrkesverksamma inom trädgårdssektorn. FOR har avtal med Stockholmsmässan till och med trädgårdsmässan 2020. Mingel för alla FOR-föreningar och samarbetspartners hölls på lördagskvällen.

För årets trädgårdsmässa var besökarantalet drygt 52 000 och den var en välbesökt mässa i vanlig ordning. Massmedia var välrepresenterat med journalister från tidningar och TV.
På Trädgårdsmässan har FOR ansvar för i huvudsak tre delar; Yrkesseminarierna, Öppna föredragen och Rådgivningsgatan. I de fem yrkesseminarierna, som hade olika inriktningar och olika samarbetspartners, deltog omkring 400 personer. Omkring 160 kostnadsfria, öppna föredrag arrangerades på mässans tre scener under de fyra mässdagarna.
På FORs del; Rådgivningsgatan deltog 33 utställare på över 1 000 kvadratmeter monteryta. Nytt för året var en gemensam Barnslinga. Temat för FORs monter var odlad mångfald. Med i montern var NordGen – Nordiskt Genresurscenter – är en nordisk institution för bevarande och hållbart nyttjande av växter, husdjur och skog, samt en mindre utställning om det gröna kulturarvet som FOR anordnade i samarbete med Programmet för Odlad Mångfald och Elitplantstationen.
Även Naturvårdsverket och Hav- och Vattenmyndigheten deltog för att informera om invasiva arter, de nya reglerna och hur fritidsodlare kan hjälpa till att hindra spridning.

I projektgruppen för trädgårdsmässan representerades FOR av styrelseledamöterna Inger Ekrem och Lise-Lotte Björkman från RST samt FOR:s ordförande Ulrica Otterling.
FOR:s avtal med Stockholmsmässan garanterar att våra medlemmars rabatt på entrébiljetten är den högsta som kan erbjudas besökare.

FORs medverkan i övriga mässor
-Stockholm Urban Garden Show 8-9 september.
-Den Stora Trädgårdsfesten – Sofiero
-Branchdagen i Alnarp i samarbete med Riksförbundet Svensk Trädgård.

FOR ger rådgivning..
FOR erbjuder fri trädgårdsrådgivning till allmänheten på tlf 018-15 26 00.
Från april till september har telefonen varit bemannad från kl 9-20 måndag till torsdag. Vintertid tisdag till torsdag kl 9-12. Vi tar även emot frågor på radgivning@for.se.
Verksamheten har finansierats med bidraget från Jordbruksverket.

Särskilt vanliga frågor under 2018 gällde skadegörare på frukt och grönsaker, effekten av sommartorkan och beskärning av olika växtslag.
Ulf Nilsson har på uppdrag av FOR svarat för samordning av trädgårdsrådgivarna som ingår i FOR:s nätverk för trädgårdsrådgivning.

... och informerar via Internet och nyhetsbrev
På www.for.se, finns information och aktuella artiklar. Under 2018 beslutade FORs styrelse att en särskild satsning ska göras under 2019 för att utveckla frågor & svar som ligger under hemsidan.
Facebook-sidan Fritidsodlingens Riksorganisation FOR uppdateras kontinuerligt med information aktuella trädgårdsfrågor och FORs påverkansarbete.

Nyhetsbrev har under året som skickats ut till medlemsföreningarna. I nyhetsbreven informeras pågående arbete och aktuella frågor.

FOR satsar på miljöarbetet
Under 2018 har FOR ansökt om medel från Naturvårdsverkets utlysning om bidrag till ideella miljöorganisationer för att arbeta med en kampanj för minskad användning av miljöbelastande material i trädgården. Besked om eventuell finansiering tillkännages i mars 2019.

FOR är aktivt i kontakter med myndigheter, institutioner, organisationer m.m.

Naturvårdsverket
Invasiva främmande växter (Invasive Alien Species) IAS
2018 trädde nya svenska bestämmelser i kraft i miljöbalken, som ett komplement till gällande EU-förordning (1143/2014). EU- förordning (1143/2014) reglerar hanteringen av de Invasiva främmande växter som EU beslutat om och som började gälla 2015. Växterna på denna EU-lista är förbjudna att odla, sälja, föröka osv inom EU, eftersom de är identifierade som invasiva främmande arter. Några av dem är inte härdiga i Sverige, några knappt härdiga samt några sprider sig ohämmat.

De växter som är med på EU-listan är beslutade och inget vi i Sverige kan ändra på. Däremot har Naturvårdsverket gett Artdatabanken i uppdrag att lista invasiva främmande arter i Sverige. Den listan kallas för enkelhetens skull för svenska listan.

För att kunna arbeta tillsammans och i möjligaste mån påverka Naturvårdsverket i detta arbete har vi inom FOR bildat en grupp som bevakar denna fråga. I gruppen ingår Ingrid Åkesson RST, Owe Jaktlund STA, Mikael S Andersson Orkidésällskapet och Madeleine Almér STA.

I somras hade vi ett mycket bra möte med ansvariga vid Naturvårdsverket, främst med inriktning på den svenska listan. Naturligtvis berördes även EU-listan. Våra önskemål var bl a att vara med och påverka vilka växter som ska vara med på listan, trycka på för att arbeta med zon-indelning, samt sist men inte minst erbjuda vår hjälp, att identifiera invasiva växter samt även hjälp med bästa sättet att destruera dem som senare kommer upp på listan.

Arbetet med den svenska listan har precis påbörjats, och någon färdig lista kommer inte att föreligga förrän om tidigast två år. De vi träffade var mycket positiva och vill att vi fortsätter träffas för att arbeta tillsammans i denna fråga. Det känns mycket bra att vi nu har möjlighet att arbeta konkret och kunna påverka i denna för fritidsodlare så viktiga fråga.

FOR har under 2018 ansökt om projektmedel för att intensifiera arbetet med invasiva främmande arter:
•Från Naturvårdsverket för att skriva vägledningar till fritidsodlare om Invasiva främmande växter. Besked om projektet bifalls kommer under våren 2019.

•FOR har tillsammans med Norska Hageselskapet och Danska Haveselskabet ansökt om medel från Nordiska Ministerrådet för att öka det nordiska kunskapsutbytet kring invasiva främmande växter och fritidsodling. Medverkar gör även Studieförbundet i Sverige.

CITES – är en internationell konvention, som reglerar internationell handel med utrotningshotade vilda djur och växter. Naturvårdsverket ansvarar för implementeringar på nationell nivå, tillsammans med två andra myndigheter. Mikael S Andersson, styrelseledamot, bevakar frågan för FOR.

Begränsning av icke-yrkesmässig användning av växtskyddsmedel
Under 2018 har FOR diskuterat Kemikalieinspektionens rapport 4/1 ”Begränsning av icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel i Sverige” med Näringsdepartement och miljöminister Karolina Skog (se mer under Påverkansarbete). I rapporten redovisades ett huvudförslag till begränsningar för den aktuella användningen samt förslag till författningsändringar. FORs inställning är att fritidsodlare ska ha samma möjligheter att skydda sina grödor som ekologiska yrkesodlare. FOR efterlyste även mer forskning om alternativa växtskyddsmetoder anpassade för fritids- och småskalig odling. Enligt Näringsdepartement kommer det troligen bli en ny remiss i frågan under våren 2019.

Elitplantstationen
Genom att Riksförbundet Svensk Trädgård och Koloniträdgårdsförbundet är representerade i styrelsen för Stiftelsen Trädgårdsodlingens Elitplantstation i Kristianstad (EPS) har FOR fortlöpande kontakter med Elitplantstationen och företrädare för trädgårdsnäringen i växtkvalitetsfrågor. Ulf Nilsson var representant i programgruppen för frukt och bär och FOR:s rådgivare Henrik Morin är representant i programgruppen för plantskoleväxter.

Sveriges Konsumenter
FOR är medlem i Sveriges Konsumenter för att med större tyngd kunna hävda fritidsodlarnas intressen i konsumentfrågor. FOR presenterade sin verksamhet vid ett av Sveriges Konsumenters representantskapsmöten.

Pollinera Sverige
FOR medverkar i Pollinera Sverige, ett nätverk bestående av ideella föreningar, universitet och myndigheter. Målet är att lyfta den livsviktiga pollineringsfrågan genom att dela och sprida kunskaper om hur man kan gynna pollinatörerna.

FOR samarbetar med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
Kompetenscentrum för växtförädling - Grogrund
Som en följd av den nya nationella livsmedelsstrategin har regeringen beslutat att satsa 90 miljoner kronor under tre år för att därefter årligen utbetala 40 miljoner per år till ett kompetenscentrum för växtförädling, kallat Grogrund, vars uttryckliga mål är att säkra en framtida tillgång på växtsorter som passar svenska odlingsförhållanden. Kompetenscentrumet är lokaliserat vid Sveriges lantbruksuniversitet. FOR har tillsammans med andra aktörer inom trädgårdsbranschen ansökt om medel från Grogrund för att undersöka vilka växtförädlings- och sortbehov som finns i trädgårdsnäringen. Ansökan beviljades och undersökningen påbörjades under året.

Partnerskap och referensgrupper
FOR är även ansluten till Alnarpsfakultetens kontaktorgan Partnerskap Alnarp samt Movium Partnerskap. Representanter för FOR har deltagit i ordinarie möten med Partnerskapets ämnesgrupp för frukt och grönt.
Utöver samarbetet med LTJ-fakulteten i Alnarp har FOR andra kontaktytor med SLU:s verksamhet. FOR:s sekreterare Ulf Nilsson ingår till exempel i referensgruppen för Centrum för ekologisk produktion och konsumtion (EPOK).

Forskningssamarbeten och examensarbeten
Under året har FOR även tillfrågats om att vara samarbetspartner i ett forskningsprojekt som gäller invasiva främmande arter tillsammans med forskare från SLU och Lunds universitet. FOR har medverkat i ett medborgarforskningsprojekt som haft för avsikt att följa skadeflugan Drosophila suzukiis utbredning i landet. FOR är även partner i ett nordiskt forskningssamarbete vars mål är att undersöka spridningsvägar för nya skadegörare på skogsträd. Detta är ett viktigt område för fritidsodlingen då många nya skadegörare kommer till landet via import av trädgårdsväxter. Projektet finansieras av SamNordisk Skogsforskning och leds av Johanna Witzell på SLU.

FOR har tillfrågats, och tackat ja, till att bli aktiv partner i en ansökan för att skapa ett kunskapscentrum om Invasiva främmande arter i Sverige. Andra som medverkar är Jordbruksverket och Naturvårdsverket. Besked om eventuell finansiering kommer under andra halvan av 2019. FOR har även lämnat förslag på examensarbeten till examensdatabasen vid SLU.

FOR medverkar i arbetet för att bevara den odlade mångfalden
Äldre trädgårdsväxter kan vara en viktig tillgång inför framtiden. Det är det därför viktigt att äldre trädgårdsväxter inventeras, beskrivs och bevaras, men även att insamlat växtmaterial i framtiden kan förökas och saluföras med beaktande av både sorträttsfrågor och konsumentintressen. FOR och flera av medlemsföreningarna är av detta skäl engagerade i Programmet för odlad mångfald (POM), med syfte att kartlägga och inventera bl.a. äldre trädgårdsväxter och på sikt medverka till bevarandet av dessa. Ulf Nilsson har medverkat i programrådet för POM. FOR är även representerat i Nationella genbankens referensgrupp.

För att läsa mer om FritidsOdlingens Riksorganisation, samt vårt arbete genom FOR gå in på www.for.se eller på facebook.

STYRELSEN 2019-02-25

Lennart Froby
Ordförande

Inger Palmstierna
Vice ordförande

Tomas Lagerström

Catharina Lexén

Therese Forsberg

Karina Brozinic

Ingrid Åkesson

Helena Wiktorsson

Anette Thomasson

RIKSFÖRBUNDET
SVENSK TRÄDGÅRD